Downloaded from UvA-DARE, the institutional repository of the University of Amsterdam (UvA)
http://dare.uva.nl/document/85214

File ID	85214
Filename	Inhoudsopgave

SOURCE (OR PART OF THE FOLLOWING SOURCE):

Type	Dissertation
Title	Makers en stakers. Amsterdamse bouwvakarbeiders en hun bestaansstrategieen in het eerste kwart van de twintigste eeuw
Author	H. Wals
Faculty	Faculty of Humanities
Year	2001
Pages	369
ISBN	9068612093

FULL BIBLIOGRAPHIC DETAILS:
http://dare.uva.nl/record/86398

Copyright

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other then for strictly personal, individual use.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (http://dare.uva.nl)

Inhoudsopgave

Voorwoord 9

Inleiding 11
De ideologische benadering voorbij 11
De organisatie bekeken vanuit het perspectief van de arbeider 13
Bestaansstrategieën 15
Opzet van het onderzoek 18

Deel 1. De omstandigheden bij het bouwen 23
1. De bouw in de negentiende eeuw 25
Aanbestedingen 26
Eigenbouw en revolutiebouw 27
Gevolgen voor de bouwvakarbeiders 27
2. De bouwconjunctuur 33
De werking van de conjunctuur 33
Seizoenwerkloosheid 35
Conjunctuurverloop 1901-1908 37
Conjunctuurverloop 1909-1914 41
Conjunctuurverloop 1914-1918 44
Conjunctuurverloop na 1918 46
3. De ondernemers en hun ondernemingen 49
De winkel, de eigenbouw en het aannemersbedrijf 49
Omvang en structuur van het bouwbedrijf 55
Bouwondernemers 62
Patroonsorganisaties 66
De rol van de techniek 70
4. De rol van de overheid 77
Collectieve voorzieningen tegen risico's en ouderdom 78
Regelingen op het gebied van arbeid en arbeidsverhoudingen 89
De overheid en de woningbouw 97
Conclusie 99

Deel 2. De marges van het bestaan **101**
5. Verdienen en besteden 103
De werkende man en zijn verdiensten 104
De bijdrage van andere gezinsleden 113
De kosten van het levensonderhoud 123
6. De onzekerheid van het bestaan 135
Werkloosheid als risico 135
Ziekte als risico 141
Ouderdom 144
Werk zoeken 146
Migratie 147
Bezuinigen, lenen en belenen 149
Sparen 154
Verzekeren tegen werkloosheid 155
Verzekeren tegen ziekte 159
Wederzijdse hulp 162
Hulp van de overheid: armenzorg en steun 163
7. Het niet-materiële bestaan 171
Het beeld van het arbeidersbestaan 171
Herkomst 175
Zelfrespect 177
De omstandigheden op het werk 180
De wegen tot zelfrespect 183
Culturele sferen 197

Deel 3. Gezamenlijke actie **199**
8. Het vakbondswezen 201
Naar groter eenheid 201
Van beroepsgroep naar bedrijfstak 206
Van plaatselijk naar landelijk 210
Kenmerken van de verschillende stromingen: verzet tegenover belangenbehartiging 212
Theorie en praktijk 221
De verhouding tot elkaar 228
9. Staken, of niet? 237
Vormen van collectieve actie 238
Het stakingspatroon en de bouwconjunctuur 243
Het stakingspatroon en de verhouding tussen werkgevers en werknemers 249
Het stakingspatroon en de organisatorisch-politieke overwegingen binnen de vakbeweging 254
Staken of niet? 257

10. Vakbondslid worden 267
Waarom geen lid? 269
Waarom wel lid? 278
Welke richting? 292

Samenvatting en conclusie **301**
De bouwvakken en de opkomst van de markteconomie 301
De opkomst en ontwikkeling van de organisaties 304
Individuele bestaansstrategieën 308
Collectieve bestaansstrategieën 309
Conclusie 311

Bijlagen **313**
Bijlage 1: Grafieken 313
Bijlage 2: Tabellen 315
Bijlage 3: Verantwoording database Amsterdamse armenzorg 340

Lijsten **341**
Lijst van geraadpleegde bronnen en literatuur 341
Archieven 341
Periodieken 341
Brochures, (jaar)verslagen en ander gedrukt bronnenmateriaal 341
Geraadpleegde literatuur 345
Lijst van tabellen 349
Lijst van schema's 350
Lijst van grafieken 350
Lijst van illustraties 351
Lijst van gehanteerde afkortingen 352

Summary **353**

Personen- en zakenregister **365**

Curriculum vitae **371**

'Wie zijn het, die daarhenen trekken
In onafzienb're rij?
Wie zijn, die daar leven wekken
In drommen, – fier en vrij?

't Zijn de bouwers
En de sjouwers
En de zwoegers van de straat,-
't Zijn de Makers
En de stakers:
't Is het proletariaat!'

De Bouwvakarbeider, zaterdag 19 april 1913

'Consider the enterprise called social history:
the study of connections between large structural changes
and alterations in the character of routine social live.'

Charles Tilly, *As Sociology Meets History*, New York 1981, 212.